

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Академія економічних наук України
Спілка економістів України
Харківський національний університет імені
В.Н. Каразіна
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
Криворізький державний педагогічний
Університет
Західноукраїнський національний університет
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
(м. Берегово, Україна)
Університет імені Вітаутаса Великого (м. Каунас, Литва)
Тбіліський державний університет
ім. Іване Джавахішвілі, м. Тбілісі, Грузія

МАТЕРІАЛИ

ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
*«СТРАТЕГІЇ, МОДЕЛІ ТА ТЕХНОЛОГІЇ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ»*

SMTESM-2022

16 грудня 2022 року
Хмельницький національний університет
м. Хмельницький

Стратегії, моделі та технології управління економічними системами : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (16 грудня 2022 р., м. Хмельницький). Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2022. 331 с.

Видання містить матеріали доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегії, моделі та технології управління економічними системами», що відбулася 16 грудня 2022 р. у м. Хмельницькому національному університет у дистанційному форматі на платформі ZOOM. Із надісланих матеріалів редакційним комітетом конференції до друку рекомендовано 67 тез доповідей від авторів із 35 установ, організацій, компаній та закладів вищої освіти України та зарубіжжя. Набір здійснено з готових оригіналів-макетів, які були надані авторами доповідей в електронному вигляді. Відповідальність за зміст окремих публікацій, їх орфографію та якість рисунків несуть автори тез.

Редакційний комітет конференції:

Відповідальний редактор: Хрущ Ніла Анатоліївна – завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України.

Члени редакційного комітету:

Квасницька Раїса Степанівна – професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, процесор;

Григорук Павло Михайлович, завідувач кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, процесор

Технічний секретар редакційного комітету:

Гордєєва Тетяна Анатоліївна – старший викладач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Хмельницького національного університету

Каламан О. Б.

доктор економічних наук, доцент, професор кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу,

Міжнародний гуманітарний університет

Дишкантюк О. В.

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу,

Міжнародний гуманітарний університет

Власюк К. В.

старший викладач кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу,

Міжнародний гуманітарний університет

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО ТУРИЗМУ

Однією з перешкод на шляху до успіху сталого розвитку туризму є те, що ролі та обов'язки зацікавлених сторін у дестинації чітко не визначені. З цієї точки зору доцільним має бути визначення практики сталого ведення бізнесу, діяльності з корпоративної соціальної відповідальності, перешкод, що виникають при здійсненні цієї діяльності, а також переваг, що надаються в рамках ролей та обов'язків підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Результати аналізу ситуації, що склалася в готельно-ресторанній галузі показали, що менеджери підприємств розміщення вважають себе відповідальними за захист і розвиток навколишнього середовища і що стійкі бізнес-практики, які вони здійснюють, здебільшого є екологічними. Також було виявлено, що керівники підприємств розміщення повинні приділяти більше уваги плануванню, що є одним з основних принципів сталого туризму. Основний внесок дослідження полягає в тому, що в ньому розглядаються сталі бізнес-практики та діяльність з корпоративної соціальної відповідальності разом для визначення ролі підприємств готельно-ресторанного бізнесу у сталому розвитку. Крім того, в ньому також розглядаються фактори, що перешкоджають

впровадженню сталих ділових практик, та їх переваги.

Туризм охоплює період, протягом якого туристи вирушають з місця свого постійного проживання в інше місце, доки вони знову не повернуться до свого місця проживання; в цьому процесі туристи взаємодіють з економічним, соціальним, культурним та фізичним середовищем у відвідуваному ними місці [1]. В результаті цієї взаємодії можуть виникати як економічні процеси, так і деякі негативні соціальні, культурні та фізичні наслідки [2, 3, 4]. Негативні наслідки, що виникають, можуть бути мінімізовані шляхом управління туристичною діяльністю на основі підходу сталого туризму. Для того, щоб сталий розвиток туризму був успішним, місцеві органи влади та особи, які приймають рішення, повинні прийняти інтегрований підхід до управління та залучити всі зацікавлені сторони до процесу прийняття рішень [5, 6]. У цьому процесі між зацікавленими сторонами має бути створена ефективна система управління, визначені сфери, за які відповідає кожна зацікавлена сторона, та конкретизовані їхні ролі. Для сталого розвитку туризму всі сектори, які можуть позитивно або негативно впливати на дестинацію та її навколишнє середовище, особливо підприємства, які продовжують свою діяльність у базових сферах, таких як розміщення, харчування та транспорт, мають важливі обов'язки. Усі зацікавлені сторони в дестинації мають дуже важливі обов'язки, але приватні туристичні підприємства несуть найбільшу відповідальність з усіх, оскільки туристичні підприємства є реальними учасниками туристичної галузі. У той час як державний сектор розробляє дорожню карту розвитку туризму шляхом розробки політики та планування, приватний сектор є виконавцем цієї розробленої дорожньої карти. Підприємства розміщення є одними з найважливіших суб'єктів туристичної індустрії, які надають послуги з розміщення, харчування, розваг тощо, а також мають багато обов'язків щодо підтримки розвитку сталого туризму [7].

Підприємства розміщення взаємодіють з іншими зацікавленими сторонами,

такими як місцева влада, неурядові організації, місцеве населення, університети тощо. Продовжуючи свою діяльність, вони також позитивно або негативно впливають на культурне, економічне та фізичне середовище регіону. Відсутність управління відходами, що утворюються в результаті таких видів діяльності, як харчування та розваги, не скорочує споживання води та електроенергії до оптимального рівня та інші операції, що здійснюються підприємствами, які завдають шкоди навколишньому середовищу, ставлять під загрозу як економічну безперервність підприємств розміщення, так і якість життя місцевого населення. Управління підприємствами готельно-ресторанного бізнесу в рамках концепції сталого туризму є дуже важливим з точки зору як стійкості дестинації, так і їх економічної безперервності [8].

Важливо відзначити основний напрям необхідного дослідження щодо визначення ролі підприємств розміщення у сталому розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу. З метою визначення ситуацій, що перешкоджають успіху політики сталого розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу, є те, що ролі та сфери відповідальності, про які повідомляється в рамках фактору невизначеності, не є чітко визначеними. Тому важливим є визначення ролі та відповідальності підприємств готельно-ресторанного бізнесу, які є одним з найважливіших елементів приватного сектору, щодо сталого розвитку туризму. У цьому контексті, практики сталого ведення бізнесу, діяльність з корпоративної соціальної відповідальності, перешкоди, що виникають при здійсненні цієї діяльності, та надані переваги доцільно розглянути за допомогою якісного підходу в дослідженні. У літературі мало досліджень, в яких підприємства розміщення розглядаються з цілісної точки зору в рамках сталого ведення бізнесу та корпоративної соціальної відповідальності, що забезпечує добровільний внесок у розвиток суспільства та чисте довкілля, тому результати, отримані в цьому дослідженні, надають поглиблену інформацію в літературу та прокладають шлях для майбутніх

досліджень.

В цілому, керівники підприємств готельно-ресторанного бізнесу мають високу чутливість до навколишнього середовища, і вони роблять значний внесок у сталий розвиток туризму завдяки своїм обов'язкам і практикам. Одним з найбільш важливих внесків цього дослідження є те, що в ньому обговорюється стійка ділова практика і діяльність з корпоративної соціальної відповідальності разом з метою визначення ролі підприємств готельно-ресторанного бізнесу в сталому розвитку туризму. Дослідження не тільки розглядає ці дві концепції, але й вивчає фактори, що перешкоджають сталому веденню бізнесу, і його переваги.

З цього дослідження також можна зробити деякі практичні висновки. Один з них полягає в тому, що керівники підприємств готельно-ресторанного бізнесу повинні приділяти більше уваги плануванню своєї діяльності. Крім того, слід зазначити, що відповідальність не обмежується готельно-ресторанним бізнесом у забезпеченні сталого розвитку туризму в туристичних дестинаціях. У цьому контексті слід створити "Організацію з управління дестинацією" для визначення ролей усіх зацікавлених сторін у дестинації та забезпечення ефективної системи управління. Виходячи з висновків, отриманих в результаті дослідження, тема планування у сфері сталого розвитку туризму, яка виявилася як недолік в результаті дослідження, повинна бути розглянута більш детально в майбутніх дослідженнях. Визначені для тем дослідження виміри та висновки, отримані в результаті дослідження, мають бути перевірені кількісними дослідженнями, проведеними на більших вибірках. Крім того, подібні емпіричні дослідження повинні бути проведені в майбутньому з іншими зацікавленими сторонами дестинацій та великою кількістю інших підприємств готельно-ресторанного бізнесу, які не мають екологічно чутливих сертифікатів. В результаті цього можна також визначити їх роль у сталому розвитку туризму і попросити їх виконувати свої обов'язки щодо розвитку сталого туризму. Нарешті, проведення подальших досліджень в різних регіонах і культурах дасть різні результати і

зробить внесок у літературу.

Література

1. Leiper N. Towards a cohesive curriculum in tourism the case for a distinct discipline. *Annals of Tourism Research*, 1981. P. 69-84.
2. Baltacı F., Çevirgen A. The impacts of second home tourism on socio-cultural and economic life: the residents' perspectives. *Journal of the Geographical Institute "Jovan Cvijić" SASA*, 2020. № 70(3). P. 273-288.
3. Ribeiro M. A., Valle P. O., Silva J. A. Resident's attitudes towards tourism development in Cape Verde Island. *Tourism Geographies*, 2013. № 15(4). P. 654-679.
4. Vodeb K., Fabjan D., Nižić M. K. Residents' perceptions of tourism impacts and support for tourism development. *Tourism and Hospitality Management*, 2021. № 27(1). P. 143-166.
5. Çevirgen A., Kesgin M. Local authorities' and NGOs' perceptions of tourism development and urbanization in Alanya. *Tourism: An International Interdisciplinary Journal*, 2007. № 55. P. 309-322.
6. Ozgit H., & Zhandildina D. Investigating stakeholder awareness of the sustainable development goals and tourism stakeholder collaboration: the case of North Cyprus. *Worldwide JOURNAL OF TOURISM AND SERVICES*, 2021. Issue 23, volume 12. P. 1-12.
7. Каламан О. Б., Мандрикін Д. В. До питання стратегічного планування підприємств промислового бізнесу. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (присвяченої 100-річчю від Дня народження проф. Турченка М. М.): Управління розвитком соціально-економічних систем, 15-16 червня 2022 року. Харків: ДБТУ, 2022. 28-30 с.
8. Дишкантюк О.В., Потьомкін Л.М., Власюк К.В. Індустрія гостинності та туризму в умовах covid-19: світова практика та українські реалії. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 61 С. 11-17.